

cije podmlatka Društva Crvenoga Krsta. U praktičnom radu proči će se gradivo iz kartonaže s uvezom knjiga, modelovanja, rada u drvu i pletarstva. Za material i poslugi uplaćuje svaki nastavnik, koji polazi tečaj Din 400 u jednom ili dva obroka. Prvi obrok šalje se sa molbom, a drugi se plaća najkasnije 10. jula. Molbe za prijem u tečaj šalju se potpisanim Oblasnom Odboru, koji će im primi bar polovinu upisne takse izvestiti molitelja(icu) o primitku u tečaj. Molbe se ne bilježu. Za trajanje tečaja pregledati će učesnici tečaja sve kulturne ustanove (muzeje, universitetsku biblioteku, kazalište itd.), i trgovačka i industrijska poduzeća, naročito koja stoje u vezi sa školom, te bližu a eventualno i dalju zagrebačku okolicu. Predmeti izradjeni u tečaju svojina su onih, koji ih izrade. O svršenom tečaju izdaje se od vodstva tečaja i ovog Oblasnog Odbora uvjerenje, koje važi kao dokument kod vlasti. — **Oblasni Odbor Podmlatka Društva Crvenoga Krsta**, Zagreb, Mirogojska c. 6.

— **Dr. St. Bevk: Zdravilne rastline** v besedi in podobi z navodilom, kako se nabirajo in suše, Str. 80, cena 6 Din. — Oblasni odbor Podmlatka Rdečega križa v Ljubljani je izdal drugi zvezek svoje knjižnice, ki obsega zgornje delce odličnega našega botanika. Ker je Slovenija jako bogata zdravilnih zelišč in bi njih nabiranje lahko tvorila značen vir dohodkov zlasti revnih slojev, smo tako delce že dolgo nujno potrebovali. Sedaj ga imamo. Obsega popis in slike 44 najvažnejših zdravilnih rastlin, ki rastejo pri nas v večjih množinah, dalje strokovnija navodila glede njih nabiranja, sušenja in prodajanja ter končno jako priročen kolekcijarček za nabiranje. Ker je knjižica pisana v izredno prijetni, domači besedi in cena jako nizka, smo prepričani, da bo prišla v slednjo slovensko vas, zlasti pa v roke mladini. Dobi se po vseh knjigarnah in na vseh pri PRK organiziranih šolah.

— **Krajevni šolski odbori, uradovanje.** Navodila za uradovanje krajevnih šolskih odborov, ki so v veljavi v mariborski oblasti že od novembra 1927 so po sklepu oblasnega šolskega odbora v Ljubljani veljavna od 14. aprila t. l. tudi za ljubljansko oblast. Navodila prinašamo v celoti: Oblasni šolski odbor mariborske oblasti je doznal, da predsedniki krajevnih šolskih odborov ponekod ovirajo redno in točno poslovanje omenjenih odborov s tem, da sprejemajo in odpirajo pošto in je ne oddajajo pravočasno zapisnikarju, da bi le ta mogel vložke kronološko vnesti v vložni zapisnik. Da se temu nedostatku odpmore ter pojasni nekatere druge sporne zadeve glede delokroga predsednika in zapisnikarja krajevnega šolskega odbora, odreja oblasni šolski odbor v smislu sklepa z dne 25. novembra 1927: Ker se po členu 11. uredbe o krajevnih in oblasnih šolskih odborih uradni spisi hranijo v šolskem poslopiju, kjer se vrše seje, se pošta krajevnega šolskega odbora dostavlja v šolsko poslopje. Zapisnikar krajevnega šolskega odbora sprejema in odpira pošto ter jo predloži predsedniku, ki mora v ta namen vsaj enkrat v tednu priti v šolsko pisarno, oziroma v pisarno krajevnega šolskega odbora. Ako je zadeva nujna, obvesti zapisnikar o tem predsednika takoj. Predsednik pregleda pošto ter ukrene potrebno. Pošto, naslovljeno na predsednika krajevnega šolskega odbora, odpira predsednik sam. O vseh zadevah, ki spadajo po čl. 7. citirane uredbe v delokrog krajevnega šolskega odbora, razpravlja in sklepa odbor zborni. — V zadevah, ki so tako nujne, da se ne more čakati do prihodnje redne seje in se tudi ne more sklicati izredne seje, sme predsednik iz zapisnikarjem, ki službeno predstavlja krajevni šolski odbor, ukrepati sam, mora pa si za to najkasneje v prihodnji seji izposlovati odobritev šolskega odbora.

— Zapisnikar se ima glede svojega delokroga ravnati po določilih čl. 11. uredbe tako, da izdeluje poročila in vloge ter vodi vse dopisovanje sporazumno s predsednikom, ki je za pravilno uradovanje krajevnega šolskega odbora z zapisnikarjem solidarno odgovoren. V slučaju, da v taki zadevi ne pride med predsednikom in zapisnikarjem do sporazuma, se o tem zborni razpravlja in sklepa v prihodnji seji. Zlasti je tudi zapisnikarjeva dolžnost, da točno vodi vložni zapisnik, kar se mu naj omogoči baš s tem, da se pošta krajevnega šolskega odbora dostavlja v šolsko poslopje. — Ker se po čl. 1. uredbe o krajevnih in oblasnih šolskih odborih hrani v šolskem poslopiju tudi ves inventar, naj se tudi uradni pečat hrani v šolskem poslopiju in spravlja pri zapisnikarju krajevnega šolskega odbora, ki je za pravilno rabo in varno spravljanje uradnega pečata odgovoren.

— **Uslužbeni list vpis odsonosti do 3 dni.** Prosvetni inspektor ljubljanske oblasti je izdal sledečo važno okrožnico: Ker mi pošiljajo v zadnjem času neposredni stavešine poročila tudi o enodnevnem odsotnosti za zabeležbo v „Uslužbeni list, opozarjam s tem na točko 27. razpisa ministrstva pravde št. 72.069 z dne 11. novembra 1925, „Uradni list“ št. 358/107 z dne 30. novembra 1925, ki določa, da se vpisujejo v Uslužbeni list rubrika XVIII. — samo ona odsotstva — bolovanja daljša od 3 (treh) dni, Manjša odsotstva se vpisujejo v knjigo odsotstva, ki jo vodi stavešina.

— **Nabava nujnih zadev na osnovnih šolah.** Oblasni šolski odbor v Ljubljani je izdal naslednje okrožnico: Po pritrditvi velikega župana ljubljanske oblasti v dopisu P. št. 2006 od 7. marca 1929 in v sporazumu s komisarjem oblasne samouprave ljubljanske glasom dopisa št. 6348 od 2. marca 1929 odloča oblasni šolski odbor na osnovi za devnih zakonitih določb čl. 21. in 26. uredbe

O. N. br. 28.038 od 2. maja 1927, „Uradni list“ 222/55 iz 1. 1927, glede nabav nujnih zadev na osnovnih šolah nastopno: Ni pomišleka proti predlogu Pov. UJU — Ljubljana, po katerem naj bi dobivali šolski upravitelji stalno denarno zalogo do največ 10% od skupne vsote odobrenih stvarnih šolskih potrebščin iz prispevkov, ki jih izplačujejo občine krajevnim šolskim odborom. Denarne zaloge šolskim upraviteljem bi se seveda izplačevale iz šolske, ne iz občinske blagajne. Za potrebno pa smatram, da sklence izplačevanje krajevni šolski odbori, ki jim naj polagajo šolski upravitelji mesečne obračune. Obsebi umljivo je, da se sme porabljati denarna zaloga le za odobrene postavke in za nabavo stvari, ki so nujne in neodložljive, med katere pa n. pr. nabave za šolske in učiteljske knjižnice vsekako ne spadajo. V ta namen se smejo nabavljati sploh le knjige in strokovni listi, ki so oblastveno določeni in za katere je postavka odobrena po proračunu. 2. Ako sklence krajevni šolski odbor, se smeta pooblastiti predsednik in blagajnik bodisi vsak zase ali pa skupno oba, da smeta izvrševati gotove nabave — seveda zopet le v okviru odobrenega proračuna — do gotove vsote, morda 100 do 200 Din. Vse take nujne nabave in izplačane vsote mora pa naknadno odobriti krajevni šolski odbor. 3. Glede pomislekov nekega sreskega poglavarja pa oblasni šolski odbor ne uvideva, zakaj bi ne bil pri komisijonelnih ogledih šol navzočen še poseben zastopnik občine — ne glede na to, da je občina itak zastopana v krajevnih šolskih odborih po svojih izvoljenih zastopnikih. Navzočnost posebnega občinskega zastopnika smatra oblasni šolski odbor za tembolj opravičeno, ker mora krajevna občina kriti vse šolske potrebščine.

— **Zahteve učiteljev telovadbe v naši državi.** Dne 28. in 29. aprila je bila skupščina telovadnih učiteljev v Beogradu, ki je sprejela sledeče zahteve: 1. strokovnega referenta šolnika v ministrstvu prosvete; 2. na vseh šolah naj bodo nastavljeni samo strokovno kvalificirani učitelji telovadbe, v istem smislu naj se izpremeni tudi pravilnik za izpite; 3. v vseh šolah naj se vrši telesna vzgoja po gotovih načrtih, in sicer 2 do 3 ure tedensko; 4. ministrstvo prosvete naj sezone „enketo, ki bo podrobno določila smer in način šolske telesne vzgoje; 5. na filozofski fakulteti ene univerze naj se osnuje triletni tečaj za izobrazbo telovadnih učiteljev, ta tečaj naj bo predhodna šola za visoko šolo za telovadno vzgojo, kakor jih imajo druge kulturne države; 6. materijelno stanje naj se uredi tako, da bodo znašali službeni prejemki telovadnih učiteljev 75—80 odstotkov od onih za profesorje srednjih šol, službena doba pa bodi 30 let.

— **Zopetno zvišanje stanarine.** Najemnina se poviša po novem stanovanjskem zakonu za 10 odstotkov. Tozadevno določa čl. 4. Za stanovanja iz čl. 2. tega zakona, ki ostanejo pod omejitvijo, se bo plačevala do sedanja najemnina (po zakonu o izpremembah in dopolnitvah v zakonih o stanovanjih od 30. aprila 1928), povečana za 10 odstotkov, ako ni drugače dogovorjeno. V najemninu se ne vstejejo takse za vodo, smetišče, čiščenje ulic, lijakov in dimnikov. Posebej se plačajo izjemoma, ako obstoja drugačen dogovor z lastnikom. Taksa za čiščenje klosetov spada v breme lastnika. Ako je stanovanje deloma neuporabljivo ter ga najemnik ne more v celoti izkoristiti, in hišni lastnik noče izvršiti najnujnejših popravil, se višina najemnine zmanjša v sorazmerju z neuporabljivostjo stanovanja, v kolikor ni v tem pogledu drugače dogovorjeno. Ako lastnik sploh noče sprejeti najemnine, iz katerega koli razloga, se deponira pri pristojni občinski oblasti v roku določenem za plačanje najemnine.

— **Kdo ostane zaščiten po novem stanovanjskem zakonu.** Čl. 1. S 1. majem 1929 preide vsa stanovanja, čijih svobodno razpolaganje je bilo doslej omejeno, v svobodno razpolaganje hišnega lastnika. Izvzeti so primeri čl. 2. in 10. tega zakona. Čl. 2. Stanovanja, ki so bila doslej podvržena omejitvam v smislu zakona o izpremembah in dopolnitvah v zakonih o stanovanjih od 30. aprila 1928, ostanejo tudi po 1. maju 1929. omejena v mestih s preko 10.000 prebivalci, in sicer: 1. stanovanja 3 sob, ako v njih stanujejo rodbine z najmanj 5 člani; 2. stanovanja 2 sob, ako v njih stanujejo rodbine z najmanj 3 člani; 3. stanovanja 1 sobe, ako v njih stanujejo rodbine z najmanj 2 člani. K sobam se ne prištevajo kuhinje, predsobe, hodniki, jedilne šrambe, inštalirane kopalnice in sobe za služkinje. Pod člani rodbine se razumejo sorodniki po krvi, po zakonu (braču) do drugega kolena vključno kakor tudi adoptirana deca. Čl. 3. V smislu prejšnjega člena tega zakona so še nadalje zaščiteni: 1. Aktivni državni uradniki, oficirji, podoficirji, uslužbeni, služitelji in njihove vdove in rodbine, izvzemši uradniki ali oficirji, ki so zdravniki ali inženirji, kakor tudi zobozdravniki, veterinarji in arhitekti, ako imajo pravico do izvrševanja prakse, ravno tako tudi tisti državni uradniki, ki izvršujejo tako prakso ne glede na to, ali so si pravico do te prakse pridobili; 2. upokojenci, upokojenke, vdove upokojenec in njihove rodbine, izvzemši upokojenec, ki so advokati, zdravniki, zobozdravniki ali arhitekti, ako izvršujejo prakso ne glede na to, ali imajo pravo do tega.

— **Naročnikom na „Sv. mašo za šolsko mladino“** v vednost, da je omenjeno muzikalno delce že v tisku in se začne okrog Binkošti razpošiljati po vrsti kakor so došla izdajatelj naročila. — V Središču, dne 12. majnika 1929. — Anton Kosi.

Obleke kemično čisti, barva, plisira in lika tovarna JOS. REICH.

„Dečva“

Letošnji „Dečvin vzorec“

„Nagelj - Roženkravt - Rožmarin“

Zahtevajte ga pri vseh trgovcih!

Bombaž meter 18 Din, svila meter 35 Din.

Vzgojitelji našega naroda!

Širite med našo mladino ljubezen do našega domačega oblačila „Nageljna, Roženkravta in Rožmarina“, cvetja naših vrtov.

Propaganda „DEČVE“ - Jugoslovenska Matica

— **Naše gorice.** Izšla je peta številka tretjega letnika „Naše gorice“, ki so glasilo Vinarskega društva za Slovenijo v Mariboru in vestnik vinarske in sadjarske šole v Mariboru. List prinaša na prvi strani vabilo na vinarski kongres in občni zbor vinarskega društva za Slovenijo, ki se bo vršil 25.—27. maja t. l. v Krškem. List ima vedno precej bogato vsebino in ta številka pa prinaša še naslednje članke: „Naše gorice“ v tretjem letu. — Ivan Ballon — pionir slovenskega vinarstva. — Prva vinska razstava v Brežicah. — Vino plača vse, a vinogradniki propadajo. — Drevesni kolobar. — Montikola. — O arzenikovih preparatih. — Tretja vinska razstava v vinskim sejmom za Mariborsko oblast v Ptuj. — List je namenjen vinogradnikom in sadjarjem. — Cena letno 30 Din in se naroča pri vinarskem društvu v Mariboru.

— **Mladina mora biti bistre glave in vedre duha.** Prava kava mladino slabi. Kuhajte ji zato rajši vsak dan ŽIKO.

— **Najvažnejša, če tudi ne najnovejša vest** je, da se perilo namoči čez noč v raztopini ŽENSKÉ HVALE, nato pa se izpere s SCHICHTOVIM TERPENTINOVIM MILOM. — Varujte se ponaredi!

Gospodinjsko nadaljevalno šolstvo.

— **„Oprega za neveste“** je ime knjižici, ki je ravnokar izšla in ki bo gotovo dobrodošla vsaki učiteljici. Knjižica vsebuje modele in obrise raznovrstnega perila: posteljnege, osebnege, namiznega, kuhinjskega ter zaves in posteljnih pogrinjal. Na petih priloženih polah je 39 krojev za raznovrstno žensko perilo od najbolj priprostege, namenjenega delavskim slojem, do najmodernejšega, poleg mnogobrojnih risb za vezenje osebnege in posteljnege perila, prtov, zaves in posteljnih pogrinjal, v najrazličnejših tehnikah. Ena polja je v naravnih barvah. — Knjižica je okusno opremljena, bogato ilustrirana; uredila in izdala jo je urednica prilog „Ženskega sveta“, kar nam jamči, da je knjižica predvsem praktična. — „Oprega za neveste“ se naroča pri upravi „Ženskega sveta“ v Ljubljani, pošt. predal 119, ali osebno v upravnistvu, na Bregu štev. 10, II. nadstr. ter stane za naročnice „Ženskega sveta“ in učiteljice 35 Din, za nenaročnice pa 40 Din. Znesek je poslati z naročilom vred. — Knjiga je posebno prikladna za gospodinjske nadaljevalne šole in tečaje.

Miroslava Leitgeb / Ljubljana, Jurčičev trg štev. 3. Izdelovanje ročnih in strojnih vezenin. Predtiskarija. Zaloga DMC in vseh potrebščin za vezenje in predtisk.

Prosveta.

ŠOSTANJSKA MLADINA IN MATERIN SKI DAN.

Ob priliki materinskega dne v nedeljo 12. maja je združena šolska mladina v Šoštaju priredila v dvorani Sokolskega doma akademijo pod naslovom „Materin dan“, katere uspeh je vse navzoče naravnost presenetil.

Bilo je to le krdelec otroških, srebrnočistih glasov, ki pa so segli občinstvu tako v dušo, da je večini zaigral v očeh roj solz — solz, ki se porodijo le tedaj, kadar mati vidi svoje dete na odru in posluša:

„Mati, kar sem dolžan
plačal ti bom
danes je leto dan.“

Kdo more materi povrniti njeno ljubezen? Morda kdo z denarjem, morda kdo s slavo? Nel Le otrok s pesmijo je njeni duši dostopen, edino pesem je zahvala, pesem je zadoščenje.

In ko so zadoneli prvi akordi iz otroških ust, smo se uverili, da je zamogla to storiti tako le neizmerna ljubezen do matere in neskončna hvaležnost. Materinski dan je dosegel svoj namen tako pri mladini, kakor pri starših.

Šoštanj je lahko ponosen na svoj mladinski zbor, še bolj pa na njegovega vodjo, našega poštvalnega učitelja Jurčeta Vrežeta. Ako je res, da je kdo kaj ustvaril iz nič, potem je to storil naš Jurček. Šoštanju se o takem zboru ni še niti sanjalo, ko ga je že Vreže priklical kakor iz tal. V znak priznanja je prejel mnogo čestitk. Spored je obsegal 12 narodnih in umetnih pesmi, izmed katerih je glede prednašanja prav pohvalno treba omeniti „Oj Doberdoba“, „Pojdem v Rute“ in „Triglav“. Zelo prikupljiva je Vrežetova harmonizacija na pesem „Bom šel na planince“. Najboljši vtis pa sta na občinstvo napravili pesmici „Mi smo lovci“ in „Srečali smo mravljo“, ki so ju predvajali učenci 4. razreda osnovne šole pod taktirko učenca Zdenka Vrečka in pa pesmici „Rože za Marijo“ in „Lep je srebrn pas“ pod vodstvom učenke Klarice Švare. Oba mlada „dirigenta“ sta za glasbo talentirana in bi se jima morala večkrat dati prilika, da svoj talent uveljavljata.

Prav posrečeno je bila podana recitacija „Skodelica kave“ in govor, posebno pa recitacija „Materi svojce“.

Zadnjo točko programa je tvorila Radovan Gobčeva spevoigra „Pomladne cvetke“ — melodiozna dramatična slika s petjem, ki prikazuje spomladanski razvoj in njegove znamenjalce. Scenarija je bila primerna, prav prikupljivo pa so bile zamišljene obleke cvetic in rajalne vaje. Predvajale so to točko učenke meščanske šole.

Učiteljski pravnik.

— **§ Novi finančni zakon.** Finančni zakon za proračunsko l. 1929/30. se bistveno razlikuje od dosedanjih finančnih zakonov. Do čim so bili prejšnji finančni zakoni silno obširni, bili so cel konglomerat najrazličnejših zakonov in odredb, ki niso bile s proračunom v nikaki direktni zvezi, šteje letošnji finančni zakon, ki je stopil v veljavo s 1. aprilom 1929, samo 77 členov, ki regulirajo izvršitev samega proračuna. Obsega tri dele. Prvi del o osnovne odredbe o uporabljanju posameznih kreditov. V drugem delu so odredbe za poedina ministrstva, v katerih je zapopadenih 14 ministrstev; za ministrstvo pošte in telegrafa, ki je takrat še obstajalo, ni nikake odredbe. Tretji del obravnava ostale odredbe. In samo med temi je nekaj odredb, ki se tičejo direktno drž. uslužbencev. Te hočemo tukaj na kratko objaviti.

Člen 60. Na vsa zvanja državnih uslužbenecv (zvaničnikov in služiteljev), ki ne spadajo v uradniške kategorije, se smejo postavljati poedine osebe za dnevničarje po čl. 130. uradniškega zakona, izvzemši državno policijsko stražo in policijske agente (detektive), osebje pravosodne straže, zvaničnike in služitelje poštne-telegrafske in telefonske stroke, cestne nadzornike in zvaničnike finančne kontrole.

Člen 65. Aktivni državni uradniki ne smejo biti, razen če jih za to izrečno delegira pristojni minister, člani upravnega in nadzorstvenega odbora pri javnih napravah, bodisi da so čisto državne ali solastne, bodisi da jih država nadzoruje. Od tega so izvzete združne uradniške ustanove kakor tudi one ustanove, kjer je to z zakonom izrečno dopuščeno.

Člen 73. Kolikor so ali kolikor bodo z razsodbo državnega sveta razveljavljena na predovanja državnih uradnikov in uslužbenecv, se ne terja od njih razlika prejemkov, ki je bila zaradi napredovanja preveč izplačana do dne izvršne razsodbe.

Člen 76. Odredbe dosedanjih finančnih zakonov in zakonov o proračunskih dvanajstih, ki se ne nanašajo na izvrševanje proračuna ter so veljavne do 31. marca 1929 in niso s tem zakonom izpremenjene, prenehajo veljati dne 1. junija 1929. V zvezi temu pa veljajo še nadalje vse odredbe dosedanjih fin. zakonov in zakonov o proračunskih dvanajstih, s katerimi so bili obstoječi zakoni izpremenjeni, ukinjeni ali dopolnjeni, kakor tudi vse uredbe, vsi pravilniki in drugi predpisi, ki so se že izdali na podlagi pooblastil, navedenih v omenjenih zakonih.

(Vse odredbe in tolačenja dosedanjih finančnih zakonov, ki govorijo o uradniškem zakonu ali razvrstitvenih odredbah, ostanejo torej še nadalje v veljavi). (Pošt. Glas.)